

На основу члана 128о став 5. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010, 14/2015 и 19/2025) и члана 15а став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О МИНИМАЛНОМ ЗАХТЕВУ ЗА КАПИТАЛОМ И ПОДОБНИМ ОБАВЕЗАМА БАНКЕ

Уводне одредбе

1. Овом одлуком прописују се ближи услови обрачуна минималног захтева за капиталом и подобним обавезама банке, као и услови под којима се подобне обавезе банке укључују у израчунавање тог захтева, а ближе се уређују и критеријуми на основу којих се утврђује тај захтев.

2. Поједини појмови, у смислу ове одлуке, имају следећа значења:

1) *подобне обавезе* су обавезе и инструменти капитала који не испуњавају услове за укључење у обрачун основног акцијског капитала, додатног основног капитала или допунског капитала у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке и који нису изузети од примене инструмента расподеле губитака у складу с чланом 128њ став 3. Закона о банкама (у даљем тексту: Закон);

2) *квалификоване подобне обавезе*, под условом да нису изричито искључене из те категорије у складу с тачком 3. ове одлуке, обухватају следеће елементе:

– подобне обавезе које испуњавају услове из тачке 4, тачке 21. став 2. или тачке 22. став 1. одредба под 1) ове одлуке, у зависности од тога шта је применљиво,

– инструменте допунског капитала чији је преостали рок доспећа најмање годину дана, у износу који не испуњава услове за укључење у обрачун допунског капитала у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

3) *подређене квалификоване подобне обавезе* су квалификоване подобне обавезе које испуњавају најмање један од следећих критеријума:

– уговорним одредбама којима се уређују ове обавезе утврђено је да су потраживања по основу главнице тих обавеза, у случају покретања стечајног поступка над банком, у исплатном реду који је нижег приоритета у односу на исплатни ред у којем су потраживања по основу обавеза изузетих из примене отписа или конверзије на основу члана 128њ став 3. Закона и обавеза које су искључене из квалификованих подобних обавеза у складу с тачком 3. ове одлуке,

– одредбама закона којим се уређују стечај и ликвидација банака утврђено је да је потраживање по основу главнице тих обавеза, у случају покретања стечајног поступка над банком, у исплатном реду који је нижег приоритета у односу на исплатни ред у којем су потраживања по основу обавеза изузетих из примене отписа или конверзије на основу члана 128њ став 3. Закона и обавеза које су искључене из квалификованих подобних обавеза у складу с тачком 3. ове одлуке,

– инструмент је издала банка која нема обавезе које се изузимају из примене отписа или конверзије на основу члана 128њ став 3. Закона или које су искључене из квалификованих подобних обавеза у складу с тачком 3. ове одлуке а које су у исплатном реду истог или нижег приоритета у односу на исплатни ред у којем су квалификоване подобне обавезе;

4) *лице за ликвидацију* је банка или члан банкарске групе за кога је планом реструктурирања предвиђено спровођење стечаја или ликвидације или члан групе за реструктурирање који није лице за реструктурирање и за кога планом реструктурирања није предвиђена примена мере отписа и конверзије капитала и подобних обавеза;

5) *финансијски инструменти, деривати* (изведени финансијски инструменти), *дужнички инструменти* (дужничке хартије од вредности), и *мали инвеститор* имају значење утврђено законом којим се уређује тржиште капитала.

Квалификоване подобне обавезе

3. Подобне обавезе банке које се не укључују у квалификоване подобне обавезе су:

1) обавезе по основу осигураних депозита, у смислу закона којим се уређује осигурање депозита, у делу који прелази осигурани износ;

2) обавезе по основу депозита по виђењу и депозита са роком доспећа краћим од једне године;

3) обавезе по основу односа који се успоставља између банке или њеног подређеног друштва (као даваоца средства обезбеђења) и другог лица (као корисника, тј. примаоца средства обезбеђења), а који подразумева давање средства обезбеђења уз пренос права својине;

4) обавезе према члановима групе за реструктурирање који нису лица за реструктурирање, без обзира на њихов рок доспећа, осим када су ове обавезе нижег приоритета исплате у стечајном поступку од обичних необезбеђених обавеза, при чему, у случају примене овог изузећа, Народна банка Србије цени да ли је износ квалификованих подобних обавеза и капитала из тачке 22. став 1. ове одлуке довољан за примену одабране стратегије реструктурирања;

5) обавезе по основу деривата;

6) обавезе по основу финансијских инструмената са уграђеним дериватима, осим обавеза које испуњавају услове из става 3. ове тачке.

Дужнички инструменти који садрже могућност превремене отплате на основу дискреционог овлашћења издаваоца или повериоца, као и дужнички инструменти са варијабилном каматном стопом одређеном на основу преовлађујуће тржишне референтне каматне стопе, не сматрају се инструментима са уграђеним дериватима из става 1. одредба под 6) ове тачке.

Изузетно од става 1. одредба под 6) ове тачке, обавезе које су настале по основу дужничких инструмената са уграђеним дериватима (као што су структурирани финансијски инструменти) могу бити укључене у квалификоване подобне обавезе ако, поред услова из тачке 4. ове одлуке, испуњавају најмање један од следећих услова:

1) износ главнице обавезе по основу дужничког инструмента познат је у тренутку његовог издавања, фиксан је или се увећава и не зависи од карактеристика уграђеног деривата, а укупан износ обавезе по основу тог инструмента, укључујући уграђени дериват, може бити вреднован на дневној основи на ликвидном двосмерном тржишту за еквивалентне инструменте без кредитног ризика;

2) дужнички инструмент садржи уговорну одредбу којом се прецизира да је износ потраживања у случају стечаја, ликвидације или реструктурирања издаваоца фиксан или се увећава и да не прелази првобитно уплаћени износ обавезе.

Дужнички инструменти из става 3. ове тачке, укључујући уграђене деривате, не могу бити предмет одредбе/споразума о нетирању и не вреднују се на нето основи.

Обавезе из става 3. ове тачке укључују се у квалификоване подобне обавезе само у износу који одговара износу главнице из одредбе под 1) тог става или у износу који је фиксан или се увећава из одредбе под 2) тог става.

4. Подобне обавезе банке које нису искључене у складу с тачком 3. ове одлуке могу се укључити у квалификоване подобне обавезе ако испуњавају следеће услове:

1) финансијске инструменте на основу којих је обавеза настала непосредно је издала банка, односно банка је непосредно закључила уговоре којима су обавезе преузете, а средства по основу ових обавеза уплаћена су у целости;

2) поверилац по основу ових обавеза није банка, нити члан групе за реструктурирање којој банка припада, као ни лице у коме банка има знатно учешће у смислу Закона;

3) банка није непосредно ни посредно финансирала улагања у ове финансијске инструменте, односно обавезе;

4) обавезе нису обезбеђене, нити су за њих банка, њено подређено друштво, матично друштво банке или његова подређена друштва или друго лице повезано са овим лицима издали гаранцију или друго средство обезбеђења којим се побољшава редослед наплате потраживања по основу ових обавеза;

5) на обавезе се не примењује споразум о нетирању који би угрозио способност банке да покрије губитке у реструктурирању;

6) преостали рок доспећа обавеза је годину дана или дужи;

7) главница финансијских инструмената, односно обавеза, у складу са условима издавања, односно уговором, може да се смањи или превремено отплати и финансијски инструменти могу да се откупе или отплате само уз претходно одобрење Народне банке Србије, у складу с тачком 7. ове одлуке;

8) одредбе којима се уређују обавезе не садрже изричиту ни прећутну могућност смањења, откупа или отплате ових обавеза пре уговореног рока доспећа, осим у случају стечаја или ликвидације банке или у случају претходног одобрења Народне банке Србије из тачке 7. ове одлуке, а банка ни на који други начин није указала на ову могућност пре или у моменту издавања инструмената на основу којих настају те обавезе;

9) одредбе којима се уређују обавезе не дају право повериоцима по тим обавезама да убрзају будуће исплате камате или главнице, осим у случају стечаја или ликвидације банке;

10) износ камате или дивиденде, у зависности од тога шта је применљиво, који се плаћа по основу обавезе не зависи од кредитне способности банке или њеног матичног друштва;

11) релевантна уговорна документација и, где је применљиво, проспекат о издавању финансијских инструмената – садрже изричиту одредбу којом се поверилац саглашава да ова обавеза може бити отписана или конвертована и којом пристаје на сва смањења, конверзију или поништење главнице или неизмиреног износа као последицу предузимања мера Народне банке Србије у складу са Законом.

За потребе примене става 1. одредба под 1) ове тачке, само део обавезе који је уплаћен у потпуности може бити укључен у квалификоване подобне обавезе банке, ако испуњава и остале услове из тог става.

За потребе примене става 1. одредба под 6) ове тачке, ако је уговором или финансијским инструментом на основу ког је обавеза настала повериоцу дато право да захтева откуп или отплату пре

уговореног рока доспећа, роком доспећа сматра се први датум када поверилац може да захтева превремену отплату или откуп.

Ако уговорне одредбе којима се уређује обавеза садрже подстицај да банка откупи финансијски инструмент или отплати обавезу пре уговореног рока доспећа, роком доспећа из става 1. одредба под 6) ове тачке сматра се први датум када банка може да искористи то право.

Ако искључиво банка има право да откупи финансијски инструмент или отплати обавезу пре уговореног рока доспећа, а уговорне одредбе којима се уређује обавеза не садрже подстицај за такав откуп или отплату, нити опцију откупа или отплате пре уговореног рока доспећа од стране повериоца – роком доспећа из става 1. одредба под 6) ове тачке сматра се уговорени рок доспећа.

Случајеве непосредног и посредног финансирања из става 1. одредба под 3), облик и врсте подстицаја за откуп или отплату из ст. 4. и 5. ове тачке, као и садржину одредбе из става 1. одредба под 11) ове тачке, Народна банка Србије ближе прописује упутством.

5. Банка која намерава да обавезу из тачке 2. одредба под 2), алинеја прва ове одлуке укључи у квалификоване подобне обавезе – дужна је да о томе претходно обавести Народну банку Србије, као и да јој достави следећу документацију:

1) документацију у вези са издавањем финансијског инструмента, односно настанком обавезе, као и другу документацију којом се доказује да обавеза не спада у категорију обавеза које се не укључују у квалификоване подобне обавезе у складу с тачком 3. ове одлуке и да испуњава услове из тачке 4, тачке 21. став 2. или тачке 22. став 1. одредба под 1) ове одлуке, у зависности од тога шта је применљиво;

2) приказ испуњености услова из тачке 4, тачке 21. став 2. или тачке 22. став 1. одредба под 1) ове одлуке, у зависности од тога шта је применљиво, с позивањем на одговарајућу документацију;

3) опис рачуноводственог третмана те обавезе;

4) информацију о томе ком исплатном реду у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака та обавеза припада;

5) обрачун износа капитала и квалификованих подобних обавеза и обрачун минималног захтева за капиталом и подобним обавезама последњег дана у месецу који претходи достављању обавештења из овог става, без укључивања ове обавезе у тај обрачун;

6) пројекцију обрачуна износа капитала и квалификованих подобних обавеза и обрачуна минималног захтева за капиталом и подобним обавезама за период од најмање годину дана након укључивања ове обавезе у тај обрачун;

7) доказ о уплаћеној накнади у складу са одлуком Народне банке Србије о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

Народна банка Србије оцењује испуњеност услова из става 1. одредба под 1) ове тачке на основу документације коју је доставила банка и друге документације за коју закључи да јој је потребна за ову оцену, у року од 60 дана од дана пријема уредне документације, након чега обавештава банку о својој оцени.

Ако банка доставља обавештење из става 1. ове тачке пре него што је закључила уговор или издала финансијски инструмент којим преузима обавезу, Народна банка Србије цени испуњеност свих услова из одредбе под 1) тог става, осим услова из тачке 4. став 1. одредба под 1) ове одлуке да су средства по основу тих обавеза уплаћена у целости, с тим што оцена испуњености тих услова важи у периоду потребном да се спроведу активности на закључењу уговора или издавању финансијског инструмента, а тај период не може бити дужи од годину дана од дана подношења обавештења из става 1. ове тачке.

У случају из става 3. ове тачке, банка је дужна да након закључења уговора или издавања финансијских инструмената – Народној банци Србије достави потписане, односно коначне верзије тих докумената, као и доказ да су средства уплаћена.

6. Ако квалификована подобна обавеза банке престане да испуњава услове из тачке 4, тачке 21. став 2. или тачке 22. став 1. одредба под 1) ове одлуке, банка је дужна да ову обавезу без одлагања искључи из обрачуна минималног захтева за капиталом и подобним обавезама и о томе обавести Народну банку Србије.

Смањење квалификованих подобних обавеза

7. Банка је дужна да обавести Народну банку Србије ако намерава да смањи вредност или да изврши откуп или отплату квалификованих подобних обавеза пре уговореног рока доспећа (у даљем тексту: смањење квалификованих подобних обавеза).

Народна банка Србије одобрава банци смањење квалификованих подобних обавеза из става 1. ове тачке ако је испуњен један од следећих услова:

1) пре смањења квалификованих подобних обавеза или истовремено с њим – банка замењује обавезу из става 1. ове тачке

инструментима капитала или квалификованим подобним обавезама истог или бољег квалитета, под условима који омогућују одржање способности банке да остварује добит, узимајући у обзир и профитабилност банке у условима стреса и који, где је применљиво, не намећу банци веће трошкове од трошкова финансијских инструмената, односно обавеза које се замењују;

2) након смањења квалификованих подобних обавеза износ капитала и квалификованих подобних обавеза банке остаје изнад минималног захтева за капиталом и подобним обавезама који је Народна банка Србије утврдила решењем из тачке 17. ове одлуке;

3) делимична или потпуна замена квалификоване подобне обавезе инструментима капитала неопходна је да би се обезбедила усклађеност са захтевима у погледу показатеља капитала утврђених у складу са Законом и одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

Уз обавештење из става 1. ове тачке, банка је дужна да достави следећу документацију:

1) образложење разлога за смањење квалификованих подобних обавеза;

2) информације о томе да ли се ово обавештење заснива на испуњењу услова из одредбе под 1), 2) или 3) става 2. ове тачке;

3) информације о тренутном и пројектованом износу и структури капитала и квалификованих подобних обавеза банке за наредне три године након смањења квалификованих подобних обавеза;

4) процену утицаја смањења квалификованих подобних обавеза на усклађеност са минималним захтевом за капиталом и подобним обавезама израженим као проценат ризичне активе и као проценат укупног износа изложености које се укључују у обрачун показатеља степена задужености (левериџа) и са захтевом за комбиновани заштитни слој капитала за наредне три године након смањења квалификованих подобних обавеза;

5) када се захтев банке односи на случај из става 2. одредба под 1) ове тачке, информације о:

– преосталом року доспећа квалификоване подобне обавезе која се замењује, као и роковима доспећа инструмената капитала или подобних обавеза којима се ова обавеза замењује,

– исплатним редовима којима, у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака, припадају квалификована подобна обавеза која се замењује и инструменти капитала или квалификоване подобне обавезе којима се ова обавеза замењује,

– трошковима инструмената капитала или квалификованих подобних обавеза којима се дата обавеза замењује,

– планираном датуму издавања инструмената капитала или квалификованих подобних обавеза, односно закључења уговора којима се квалификована обавеза преузима, у циљу замене дате обавезе,

– утицају на профитабилност банке;

6) процену ризика којима је банка изложена или може бити изложена, а нарочито процену да ли је ниво њеног капитала и квалификованих подобних обавеза довољан за покриће ових ризика, укључујући резултате стрес тестирања главних ризика које указује на потенцијалне губитке у различитим сценаријима;

7) када се обавештење банке односи на случај из става 2. одредба под 3) ове тачке – доказ да је делимична или потпуна замена квалификоване подобне обавезе инструментима капитала потребна ради обезбеђења усклађености са захтевима у погледу показатеља капитала утврђених у складу са Законом и одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

8) све друге информације које Народна банка Србије оцени као релевантне за потребе давања одобрења из става 2. ове тачке.

Банка која је лице за ликвидацију и којој је Народна банка Србије утврдила минимални захтев за капиталом и подобним обавезама у износу који није већи од износа за покриће губитака у складу с тачком 10. став 6. ове одлуке – уз обавештење из става 1. ове тачке доставља информације из става 3. одредбе под 1) и 2) ове тачке.

Банка је дужна да обавештење из става 1. ове тачке Народној банци Србије достави најмање три месеца пре него што повериоце по квалификованим подобним обавезама обавести о намери спровођења активности на које се то обавештење односи, с тим што их не може обавестити о томе пре него што добије претходно одобрење Народне банке Србије на спровођење тих активности. Банка може доставити обавештење из става 1. ове тачке и у року краћем од три месеца, ако Народна банка Србије оцени да је то оправдано околностима у конкретном случају.

Народна банка Србије цени испуњеност услова из става 2. ове тачке и о томе обавештава банку у року од 60 дана од дана пријема обавештења из става 1. ове тачке.

Претходно одобрење из става 2. ове тачке важи у периоду потребном да се спроведу активности из тог става, који не може бити дужи од годину дана.

Додатни услови у вези са улагањем малих инвеститора у подређене квалификоване подобне обавезе

8. Лице из категорије малих инвеститора може улагати у финансијске инструменте који су подређене квалификоване подобне обавезе банке које нису инструменти допунског капитала из тачке 2. одредба под 2), алинеја друга ове одлуке – само ако су испуњени следећи услови:

1) банка је претходно спровела тест подобности и примерености улагања малог инвеститора, односно прикупила је и анализирала потребне информације о његовом знању и искуству у вези са улагањем у ову врсту обавеза, као и о његовом финансијском стању, укључујући његову способност да у вези с тим обавезама покрије евентуалне губитке, оствари инвестиционе циљеве и толеранцију на ризик;

2) на основу анализе из одредбе под 1) овог става, банка може да документује да је улагање у обавезе из овог става примерено за малог инвеститора;

3) банка је омогућила да мали инвеститор редовно, на трајном носачу податка, добија извештаје о свом улагању у конкретне обавезе, који садрже и податке о комуникацији с тим инвеститором, као и о евентуалним трошковима у вези с тим улагањем.

Ако су испуњени услови из става 1. ове тачке и портфолио финансијских инструмената малог инвеститора из тог става у тренутку улагања не прелази 500.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу Народне банке Србије – банка је дужна да, на основу информација прибављених од тог малог инвеститора у складу са ставом 3. ове тачке, обезбеди да су, у тренутку улагања, испуњени следећи услови:

1) мали инвеститор улаже у обавезе из става 1. ове тачке износ који није виши од 10% његовог портфолија финансијских инструмената;

2) почетни износ улагања у једну или више обавеза банке из става 1. ове тачке износи најмање 10.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу Народне банке Србије.

Банка је дужна да обезбеди да јој мали инвеститор из ове тачке достави тачне информације о свом портфолију финансијских инструмената, укључујући било каква улагања у обавезе из става 1. ове тачке.

За потребе примене ст. 2. и 3. ове тачке, у портфолио финансијских инструмената малог инвеститора из ове тачке укључују се готовински депозити и финансијски инструменти, осим оних који су дати као средство обезбеђења.

Критеријуми за утврђивање минималног захтева за капиталом и подобним обавезама

9. Ради примене критеријума из члана 128о став 3. тачка 1) Закона, Народна банка Србије процењује могућност реструктурирања банке у складу с чланом 128д Закона како би утврдила да ли је банку могуће реструктурирати применом расположивих инструмената реструктурирања, укључујући и инструмент расподеле губитака, односно покретањем поступка стечаја или ликвидације, на начин којим се постижу циљеви реструктурирања.

10. Ради примене критеријума из члана 128о став 3. тачка 2) Закона, Народна банка Србије утврђује износ губитака које банка треба да буде способна да покрије пре и у току реструктурирања (у даљем тексту: износ за покриће губитака), као и износ потребан да би банка након покрића губитака поново успоставила показатељ адекватности капитала и показатељ степена задужености на нивоима који би омогућили њено даље несметано пословање и одржавање довољног поверења на финансијском тржишту у ту банку (у даљем тексту: износ за докапитализацију).

За потребе обрачуна минималног захтева за капиталом и подобним обавезама који се изражава као проценат ризичне aktive банке, износи из става 1. ове тачке утврђују се у висини износа потребног за испуњавање прописаног минималног показатеља адекватности капитала банке, односно показатеља адекватности капитала који је Народна банка Србије одредила банци у складу са Законом и одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

Изузетно од става 2. ове тачке, Народна банка Србије износ докапитализације може увећати за износ захтева за комбинованим заштитним слојем капитала утврђен у складу са одлуком из става 2. ове тачке, умањен за износ контрацикличног заштитног слоја капитала који је применљив на ту банку, односно за износ који је већи или мањи од износа тог захтева, ако оцени да је тако утврђен износ потребан, односно довољан за постизање и одржавање поверења у банку на финансијском тржишту, остваривање континуитета у пружању критичних функција и приступ финансирању без тражења ванредне финансијске подршке, осим из средстава Фонда за реструктурирање банака у складу са Законом, након примене мера и инструмената реструктурирања у одговарајућем периоду, који није дужи од једне године.

Износ за докапитализацију који се утврђује у складу са ставом 2. ове тачке може бити прилагођен и наниже, ако Народна банка Србије утврди да би нижи износ био довољан за одржавање поверења у банку на финансијском тржишту и обезбеђење континуираног пружања критичних функција, као и њеног приступа финансирању без употребе ванредне јавне финансијске подршке у смислу Закона, осим доприноса из Фонда за реструктурирање банака у складу са Законом, након примене мера и инструмената реструктурирања.

За потребе обрачуна минималног захтева за капиталом и подобним обавезама који се изражава као проценат изложености које се укључују у обрачун показатеља степена задужености, износи из става 1. ове тачке утврђују се у висини износа потребног за испуњавање прописаног показатеља степена задужености банке, односно увећаног показатеља степена задужености који је Народна банка Србије одредила банци у складу са Законом и одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

Ако је банка лице за ликвидацију, износ за докапитализацију једнак је нули, осим када Народна банка Србије утврди да је одређени износ за докапитализацију неопходан ради обезбеђења стабилности финансијског система и спречавања преливања негативних ефеката на финансијски систем, укључујући и расположивост средстава фонда за осигурање депозита у вези са несметаном исплатом свих осигураних депозита.

11. Приликом примене критеријума из члана 128о став 3. тачка 3) Закона, Народна банка Србије цени које би подобне обавезе банке вероватно биле изузете од примене инструмента расподеле губитака или пренете у потпуности применом другог инструмента реструктурирања у складу с планом реструктурирања.

Након што идентификује обавезе из става 1. ове тачке, Народна банка Србије води рачуна о томе да банка има довољно капитала и других подобних обавеза да се обезбеди одговарајуће покриће губитака и докапитализација банке без отписа, односно конверзије обавеза из тог става, на начин којим се не нарушавају начела из члана 128б став 1. тач. 2) и 3) Закона.

12. Ради примене критеријума из члана 128о став 3. тачка 4) Закона, Народна банка Србије узима у обзир резултате процеса супервизорске процене пословања банке из члана 119. Закона у погледу оцене њене величине, пословног модела, модела финансирања и ризичног профила.

За потребе обрачуна минималног захтева за капиталом и подобним обавезама као процента ризичне активе банке, Народна банка Србије резултате процеса из става 1. ове тачке узима у обзир при сваком прилагођавању износа за покриће губитака и докапитализацију како би се обезбедило да овај захтев на одговарајући начин одражава ризике који могу да утичу на могућност реструктурирања банке, а који произлазе из њене величине, пословног модела, модела финансирања и ризичног профила.

13. Приликом примене критеријума из члана 128о став 3. тачка 5. Закона, Народна банка Србије узима у обзир могући износ средстава фонда за осигурање депозита која би се могла користити за финансирање поступка реструктурирања у складу с чланом 128х Закона.

14. Приликом примене критеријума из члана 128о став 3. тачка 6) Закона, Народна банка Србије утврђује да ли би престанак пословања банке представљао ризик по стабилност финансијског система Републике Србије у складу с тим чланом, ако није реч о банци која је утврђена као системски значајна.

Утврђивање минималног захтева за капиталом и подобним обавезама

15. Народна банка Србије применом критеријума из члана 128о став 3. Закона и тач. 9. до 14. ове одлуке утврђује минимални захтев за капиталом и подобним обавезама у износу који је најмање једнак збиру износа за покриће губитака и износа за докапитализацију, израженом као проценат:

1) ризичне активе банке обрачунате у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

2) укупног износа изложености које се укључују у обрачун показатеља степена задужености обрачунатих у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

16. При утврђивању минималног захтева за капиталом и подобним обавезама, Народна банка Србије може одредити да се део тог захтева испуни елементима капитала и подређеним квалификованим подобним обавезама.

При доношењу одлуке из става 1. ове тачке, Народна банка Србије нарочито узима у обзир следеће:

1) квалификоване подобне обавезе које нису подређене у истом су исплатном реду поверилаца у складу са законом којим се уређују стечај

и ликвидација банака у којем су и поједине обавезе које су искључене из примене отписа и конверзије из чл. 128е и 128њ Закона, на основу члана 128њ ст. 3. или 6. Закона;

2) постоји ризик да због примене отписа и конверзије из чл. 128е или 128њ Закона на подобне обавезе које нису подређене – повериоци по тим обавезама претрпе веће губитке него што би претрпели у случају спровођења стечајног поступка над банком;

3) износ капитала и других подређених квалификованих подобних обавеза није довољан да се обезбеди да повериоци из одредбе под 2) овог става не претрпе веће губитке него што би претрпели у случају спровођења стечајног поступка над банком.

Народна банка Србије процењује ризик из става 2. одредба под 2) ове тачке када утврди да обавезе које су искључене или је вероватно да би биле искључене из примене отписа и конверзије на основу члана 128њ ст. 3. или 6. Закона – износе више од 10% квалификованих подобних обавеза у оквиру истог исплатног реда поверилаца.

17. Народна банка Србије решењем утврђује минимални захтев за капиталом и подобним обавезама, обрачунат и изражен у складу с тачком 15. ове одлуке, при изради или ажурирању плана реструктурирања банке, односно банкарске групе.

Банци која није део групе за реструктурирање, као и банци која је зависно друштво лица за реструктурирање а сама није лице за реструктурирање – Народна банка Србије утврђује минимални захтев за капиталом и подобним обавезама на појединачној основи.

Банци која је лице за реструктурирање групе за реструктурирање – Народна банка Србије утврђује минимални захтев за капиталом и подобним обавезама на консолидованој основи те групе.

За потребе утврђивања захтева из става 3. ове тачке, Народна банка Србије упутством прописује начин процене додатних захтева за капиталом и захтева за заштитним слојевима капитала, када ти захтеви нису утврђени за лице за реструктурирање групе за реструктурирање на консолидованој основи.

18. Народна банка Србије утврђује захтев из тачке 17. став 3. ове одлуке сходном применом критеријума из тач. 9. до 14. ове одлуке, као и тачке 15. ове одлуке, а нарочито на основу следећег:

1) потребе да се обезбеди да група за реструктурирање може бити реструктурирана применом инструмената реструктурирања на лице за реструктурирање, укључујући, где је применљиво, примену

инструмента расподеле губитака, на начин којим се постижу циљеви реструктурирања;

2) потребе да се обезбеди, где је применљиво, да лице за реструктурирање и његова подређена друштва која нису лица за реструктурирање и нису лица за ликвидацију – имају довољно капитала и квалификованих подобних обавеза да обезбеде покриће губитака у случају примене инструмента расподеле губитака или мере отписа и конверзије капитала и подобних обавеза, као и да је могуће поново успоставити показатеље капитала тих лица на нивоима који им омогућавају да наставе да послују у складу с прописима.

19. Ако је потребно да банка предузме одређене активности како би се ускладила с минималним захтевом за капиталом и подобним обавезама, Народна банка Србије решењем из тачке 17. ове одлуке одређује и рок за то усклађивање, који може укључивати и прелазне рокове како би се обезбедило доследно и равномерно постизање потпуне усклађености.

При утврђивању рокова из става 1. ове тачке Народна банка Србије нарочито узима у обзир:

1) претежност депозита и одсуство дужничких инструмената у моделу финансирања банке;

2) приступ банке тржиштима капитала ради издавања инструмената или закључења уговора на основу којих настају квалификоване подобне обавезе;

3) меру у којој се банка ослања на капитал ради испуњавања минималног захтева за капиталом и подобним обавезама.

Ако се банка, након истека крајњег или прелазног рока из става 1. ове тачке не усклади с минималним захтевом за капиталом и подобним обавезама – Народна банка Србије може захтевати од ове банке да јој достави програм активности за усклађивање, који садржи начин и рокове за постизање те усклађености.

Ако банка не достави програм активности из става 3. ове тачке у року који је одредила Народна банка Србије, или ако Народна банка Србије оцени да достављени програм активности није одговарајући за постизање усклађености у складу са роковима из тог става, Народна банка Србије разматра продужење рока за постизање усклађености, у случају постојања оправданих разлога за то, или доношење решења у складу с чланом 128ђ Закона.

Начин испуњавања минималног захтева за капиталом и подобним обавезама

20. Банка која није део групе за реструктурирање испуњава захтев из тачке 17. став 2. ове одлуке на појединачној основи, капиталом обрачунатим у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке и квалификованим подобним обавезама из тачке 4. ове одлуке.

21. Банка која је лице за реструктурирање групе за реструктурирање испуњава захтев из тачке 17. став 3. ове одлуке на консолидованој основи те групе.

Банка из става 1. ове тачке испуњава захтев из тачке 17. став 3. ове одлуке и обавезама свог зависног друштва које је члан исте групе за реструктурирање, а по којима је поверилац постојећи акционар тог зависног друштва који није део исте групе за реструктурирање, ако су испуњени следећи услови:

1) обавезе испуњавају услове из тачке 22. став 1. одредба под 1) ове одлуке;

2) примена отписа или конверзије из члана 128е Закона на те обавезе не утиче на контролно учешће лица за реструктурирање у том зависном друштву;

3) износ ових обавеза не прелази износ који се добија као разлика следећа два износа:

– износа захтева из тачке 17. став 2. ове одлуке утврђеног том зависном друштву,

– збира износа обавеза тог зависног друштва по којима је поверилац лице за реструктурирање, непосредно или посредно преко других чланова исте групе за реструктурирање и износа капитала који испуњава услове из тачке 22. став 1. одредба под 2) ове одлуке.

22. Банка која је зависно друштво лица за реструктурирање а сама није лице за реструктурирање испуњава захтев из тачке 17. став 2. ове тачке на појединачној основи, и то:

1) подобним обавезама које испуњавају следеће услове:

– поверилац по овим обавезама је лице за реструктурирање, непосредно или посредно преко других лица у оквиру исте групе за реструктурирање, или постојећи акционар који није део исте групе за реструктурирање, под условом да примена отписа и конверзије капитала и подобних обавеза у складу с чланом 128е Закона не утиче на контролно учешће лица за реструктурирање у зависном друштву из овог става,

– не спадају у обавезе које се искључују у складу с тачком 3. ове одлуке и испуњавају услове из тачке 4. ове одлуке, осим услова из става 1. одредба под 2) те тачке,

– потраживања по основу ових обавеза се, у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака, налазе у нижем исплатном реду у односу на обавезе које не испуњавају услове из алинеје прве ове одредбе и обавезе које не испуњавају услове за укључивање у обрачун капитала,

– на обавезе се могу применити отпис и конверзија у складу с чланом 128е Закона на начин који је у складу с планом реструктурирања групе за реструктурирање и којим се, нарочито, не утиче на контролно учешће лица за реструктурирање у зависном друштву из овог става;

2) капиталом, и то:

– основним акцијским капиталом,

– другим елементима капитала чији су власници, односно повериоци лица која су део исте групе за реструктурирање или лица која нису део исте групе за реструктурирање под условом да примена отписа или конверзије на ове елементе капитала у складу с чланом 128е Закона не утиче на контролно учешће које лице за реструктурирање има у зависном друштву из овог става.

Зависно друштво из става 1. ове тачке дужно је да умањи износ својих квалификованих подобних обавеза за износ својих улагања у инструменте капитала и инструменте квалификованих подобних обавеза ако је ове финансијске инструменте издало лице које није лице за реструктурирање и није лице за ликвидацију а које испуњава минимални захтев за капиталом и подобним обавезама на начин из става 1. ове тачке и припада истој групи за реструктурирање као и ово зависно друштво.

За потребе примене става 2. ове тачке, под квалификованим подобним обавезама подразумевају се обавезе из става 1. одредба под 1) те тачке, а под капиталом – капитал из одредбе под 2) тог става.

23. Народна банка Србије може да изузме зависно друштво из тачке 22. став 1. ове одлуке од примене одредаба те тачке, под следећим условима:

1) зависно друштво и лице за реструктурирање из тачке 22. став 1. ове одлуке основани су у Републици Србији и чланови су исте групе за реструктурирање;

2) лице за реструктурирање из тачке 22. став 1. ове одлуке усклађено је са захтевом из тачке 17. став 3. ове одлуке;

3) не постоје тренутне нити потенцијалне значајне практичне или правне препреке за брз пренос капитала или измирење обавеза лица за

реструктурирање из тачке 22. став 1. ове одлуке према зависном друштву из тог става, ако се за ово зависно друштво утврди да су испуњени услови за покретање поступка реструктурирања из члана 128ж Закона, нарочито ако су на то лице за реструктурирање примењени мере и инструменти реструктурирања;

4) лице за реструктурирање из тачке 22. став 1. ове одлуке испуњава регулаторне захтеве Народне банке Србије у вези са управљањем зависним друштвом из тог става и изјавило је да гарантује за обавезе које ово зависно друштво преузима или да ризици којима је то зависно друштво изложено нису значајни;

5) на зависно друштво из тачке 22. став 1. ове одлуке примењује се исти начин идентификације, мерења, односно процене и контроле ризика као на лице за реструктурирање из тог става;

6) лице за реструктурирање из тачке 22. став 1. ове одлуке има више од 50% гласачких права по основу акција у капиталу зависног друштва из тог става или има право да именује или разреши већину чланова органа управљања овог друштва.

24. У случају да су испуњени услови из тачке 23. одредбе под 1) и 2) ове одлуке, Народна банка Србије може да дозволи да зависно друштво из тачке 22. став 1. ове одлуке захтев из тачке 17. став 2. ове одлуке у целости или делимично испуни гаранцијом коју је издало лице за реструктурирање и која испуњава следеће услове:

1) гаранција је издата на износ који није мањи од износа захтева који се њоме испуњава;

2) гаранција се активира како у случају да зависно друштво не може да измирује своје обавезе у роковима доспећа тако и у случају да је утврђено да су за ово друштво испуњени услови за покретање поступка реструктурирања из члана 128ж Закона;

3) гаранција је обезбеђена уговором о финансијском обезбеђењу у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење, у висини од најмање 50% износа на који гласи;

4) средство обезбеђења гаранције испуњава услове који се односе на подобна средства обезбеђења у облику финансијске имовине прописане одлуком којом се уређује адекватност капитала банке и његова вредност довољна је да након примене одговарајућих фактора волатилности покрије износ обезбеђења из одредбе под 3) овог става;

5) средство обезбеђења гаранције је неоптерећено, а нарочито се не користи као средство обезбеђења било које друге гаранције;

6) рочност средства обезбеђења гаранције испуњава услове у погледу рока доспећа из тачке 4. став 1. одредба под 6) ове одлуке;

7) не постоје правне, регулаторне, ни оперативне препреке за пренос средстава обезбеђења с лица за реструктурирање на зависно

друштво, укључујући и случај када су на лице за реструктурирање примењени мере и инструменти реструктурирања.

За потребе примене става 1. одредба под 7) ове тачке, Народна банка Србије од лица за реструктурирање може захтевати да достави независно, писано и образложено правно мишљење или на други адекватан начин докаже да не постоје правне, регулаторне ни оперативне препреке за пренос средства обезбеђења из те одредбе.

Прелазне и завршне одредбе

25. Банка је дужна да за подобне обавезе које су до дана почетка примене ове одлуке испуњавале услове да буду укључене у квалификоване подобне обавезе спроведе проверу испуњености услова за укључење у квалификоване подобне обавезе утврђене овом одлуком – до дана почетка примене те одлуке.

Подобне обавезе које не испуњавају услове из ове одлуке за укључење у квалификоване подобне обавезе а које су до дана почетка примене ове одлуке испуњавале услове за укључење у квалификоване подобне обавезе банка може да укључи у обрачун тих обавеза – до 31. децембра 2025. године.

Од 1. јануара 2026. године подобне обавезе из става 2. ове тачке банка може да укључи у квалификоване подобне обавезе на следећи начин:

- 1) до 31. децембра 2026. године – до 80% износа квалификованих подобних обавеза;
- 2) до 31. децембра 2027. године – до 60% износа квалификованих подобних обавеза;
- 3) до 31. децембра 2028. године – до 40% износа квалификованих подобних обавеза;
- 4) до 31. децембра 2029. године – до 20% износа квалификованих подобних обавеза;
- 5) од 1. јануара 2030. године – 0% износа квалификованих подобних обавеза.

26. Банка је дужна да се усклади с минималним захтевом за капиталом и подобним обавезама утврђеним решењем из тачке 17. ове одлуке на следећи начин:

- 1) до 31. децембра 2026. године – са 70% утврђеног захтева из овог става;

2) до 31. децембра 2027. године – са 80% утврђеног захтева из овог става;

3) до 31. децембра 2028. године – са 90% утврђеног захтева из овог става;

4) до 31. децембра 2029. године – са 100% утврђеног захтева из овог става.

27. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о минималном захтеву за капиталом и подобним обавезама банке („Службени гласник РС“, бр. 30/2015, 78/2017 и 116/2023).

28. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. октобра 2025. године.

ИО НБС бр. 40
12. јуна 2025. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.